

Verslag vergadering Stedelijke Werkgroep COPD-Astma Transmuraal Platform, 25 november 2019

Aanwezig: Barbara van Maanen (huisarts, ROHA, voorzitter van deze werkgroep), Anais van Essen (huisarts, Coöperatie Noorderzorg), Arnoud Robbers (huisarts, ROHA), Evelien Maarsen (coördinator POH-ers, ROHA), Walter Verwiel (huisarts, CHAGZ), Wim Willems (huisarts, GAZO), Carin Flendrig-Dietvorst (apotheker, FBA), Thea Barendse (fysiotherapeut, Fysiotherapie Gezondheidscentrum Osdorp), Ellen Kristel (longverpleegkundige, Cordaan), Bob van den Berg (longarts, OLVG West), Els Weersink (longarts, Amsterdam UMC - locatie AMC), Ivonne Wilting (longarts, Boven IJ), Marlise de Roos (longarts, OLVG Oost), Tessa van der Leij (coördinator thema COPD-Astma TPA, SIGRA, verslag).

Afwezig: Annelies Steensma (huisarts, SAG), Charlotte Scherphof (beleidsmedewerker, SAG), Lili van Rhijn (huisarts, Coöperatie de Baarsjes), Frank Elshof (apotheker, FBA), Anco Boonstra (longarts, Amsterdam UMC - locatie VUmc), Paul Bresser (longarts, OLVG Oost).

Genodigd: Johan Kooistra (BENU apotheek), Leon Doorduijn (apotheker)

1. Opening, vaststellen agenda, mededelingen, verslag vorige vergadering

Acties:

Barbara opent de vergadering.

Verslag vorige vergadering 12 juni

Het verslag wordt vastgesteld.

Aansluiting Amstelveen

Ziekenhuis Amstelland en Huisartsencoöperatie Amstelland worden voorlopig geen lid van het Transmuraal Platform Amsterdam. Verschillende werkgroepleden geven aan dit een gemis te vinden. Degenen die met Amstelland samenwerken zullen bij hun eigen contacten dit aankaarten.

Stand van zaken digitalisering (terug)verwijsafspraken

De werkzaamheden lopen door in 2020. Er worden nu instructies geschreven voor aanpassingen Zorgdomein. Deze instructie wordt getest met een Zorgdomein beheerder. Indien wenselijk wordt dit onderwerp geagendeerd voor de volgende vergadering.

Terugkoppeling Stuurgroep TPA 5 november

Amsterdam UMC heeft een vacature geplaatst voor een verwijscoördinator. Dit betreft een zelfde functie als Marieke Poel in het OLVG.

Elke stedelijke werkgroep geeft jaarlijks aan wat er (na)geschoold dien te worden en stelt docenten voor. De organisatie van het programma wordt verder opgepakt door de ziekenhuizen, zorggroepen, ZBC's of andere partijen die (na)scholingen aanbieden. De stedelijke werkgroep hoeft dus niet zelf een (na)scholing te organiseren. Voor het najaar 2020 staat de (na)scholing Astma op de planning in verband met de herziening van de richtlijn. **De stedelijke werkgroep geeft inhoudelijke input voor de (na)scholing Astma. Tijdens de volgende vergadering wordt dit onderwerp geagendeerd.**

Agenda

Andere voorzitters van de stedelijke werkgroep hebben aangekaart een duaal voorzitterschap te wensen. De stuurgroep is hiermee akkoord. Het houdt in dat de agendavoorbereiding plaatsvindt met een huisarts en specialist. En dat bij ziekte of

onverwachts afwezigheid de vergadering door de specialist voorgezeten kan worden. **Er wordt afgesproken dat Ivonne Wilting vanuit de specialisten het voorzitterschap op zich neemt.**

Transmuraal Incident Melden (TIM) wordt uitgebreid met categorieën per werkgroep, zodat inzichtelijk wordt gemaakt of de melding op een van de stedelijke transmurale afspraken is gericht. De meldingen die te maken hebben met COPD/Astma worden gebundeld en teruggekoppeld aan de werkgroep. Zo wordt inzichtelijk gemaakt op welke punten er extra aandacht vereist is voor COPD/Astma. Verder wordt het mogelijk om ook complimenten aan elkaar uit te delen via PIM/PLUIM.

Tijdens de stuurgroep is gesproken over de vertegenwoordiging van de huisartsen en specialisten in de werkgroepen. De huisartsen in de werkgroep zitten namens de Amsterdamse huisartsen of hun zorggroep. En de specialisten in de werkgroep zitten er namens hun collega's in de vakgroepen. Er wordt verwacht dat wat er besproken wordt in de stedelijke werkgroep getoetst wordt bij de eigen achterban. Om er voor te zorgen dat (transmurale) werkwijzen en andere belangrijke onderwerpen breed worden gecommuniceerd, is het van belang dat de portefeuillehouders TPA van zowel de huisartsen als ziekenhuizen meegenomen worden. Daarom worden de beslispunten gedeeld met de portefeuillehouders van TPA. Voor de huisartsen zijn dat Paulien van Hessen (SAG), Annechristien Slegt (Noorderzorg) en Annelijn Westerman (De Baarsjes)

Update stedelijk protocol

Zowel de Astma standaard als de COPD standaard is in revisie. De planning is dat de herziene standaarden uitkomen in het voorjaar van 2020. Dit betekent dat het stedelijk protocol ook aangepast moet worden. De NHG heeft een duidelijke standaard voor Astma en COPD. Daarnaast zijn de stedelijke transmurale afspraken voor Astma en COPD terug te vinden op de app en website van Amsterdam Transmuraal. **Er wordt voorgesteld om het stedelijk protocol van de app te verwijderen, omdat het niet up-to-date is. In plaats daarvan worden de transmurale afspraken geüpdatet en wordt er verwezen naar de NHG standaard. De werkgroep gaat hiermee akkoord.**

Tessa

2. Stedelijk formularium

Johan Kooistra (BENU apotheek) geeft een presentatie over het stedelijk formularium in Utrecht. De presentatie is als aparte bijlage toegevoegd.

Reacties/aanvullingen op de presentatie

- De patiënten adviesraad van Amsterdam UMC kan betrokken worden door het formularium aan hen voor te leggen. Zij zijn gewend om mee te denken met dit soort zaken.
- De bestaande infrastructuur en netwerken kunnen gebruikt worden voor de implementatie, zoals via zorggroepen en werkgroepen.
- De achterliggende criteria zijn van belang voor draagvlak en de keuzes te verantwoorden richting andere partijen (bijv. farmaceuten).
- Het is belangrijk om op tijd de zorgverzekeraar erbij te betrekken en voor een integrale bekostiging te opteren, wellicht via O&I.
- De instructie voor inhalatiegebruik wordt door verschillende professionals gegeven, dus is het van belang dat er afstemming is over de instructies en dat gebruik wordt gemaakt van een zelfde systematiek.

- Utrecht heeft al een goede lijst met devices die ook bruikbaar kan zijn voor Amsterdam.
- De landelijke werkgroep van LAN en Longfonds hebben bij het ministerie aangekaart dat regio's gebruik maken van een formularium en dat dit geen probleem mag ondervinden van eventueel preferentie beleid van de zorgverzekeraars. Wisseling van devices gebeurt alleen op doktersadvies. Het ministerie heeft hier nog niet op gereageerd.

Iedereen is positief en gaat akkoord met het plan om volgend jaar een stedelijk formularium op te zetten voor de regio Amsterdam. Er wordt besloten om een aparte werkgroep hiervoor op te zetten. Hierbij wordt met duo's gewerkt. De volgende mensen nemen deel aan de werkgroep:

Longartsen	Marlise de Roos
	Els Weersink
Huisartsen	Barbara van Maanen
	Arnoud Robbers
POH'ers	Evelien Maarssen
	Ellen Kerssemakers
Longverpleegkundigen	Ellen Kristel
	Dawn Alberts-Dunn
Apothekers	Carin Flendrig-Dietvorst
	Frank Elshof

Voor fysiotherapeuten is het niet nodig om bij deze werkgroep aan te sluiten. Bij de implementatie worden ze wel aangehaakt.

Aandachtspunt is de ondersteuning en financiering van deze werkgroep. Eventuele mogelijkheden hierin: Transmuraal Platform Amsterdam of Zorgverzekeraar (via de Amsterdamse Huisartsen). **Barbara van Maanen en Tessa van der Leij pakken dit verder op. Na duidelijkheid over de ondersteuning/financiering wordt er een eerste vergadering gepland met de aangewezen leden (zie tabel).**

**Barbara
Tessa**

3. Fysiotherapie

Er worden nog te weinig mensen met COPD naar de fysiotherapeut gestuurd, terwijl sinds dit jaar de behandelingen vergoed worden. Wat is er nodig om COPD patiënten vaker naar de fysiotherapeut te sturen? Zeker ook voor mensen die vallen onder GOLD 1 of 2 is er grote winst te behalen bij de fysiotherapeut. Bob van den Berg geeft aan dat het goed is om op de hoogte te zijn wat het criterium is om mensen door te sturen. Thea Barendse vertelt dat er een nieuwe richtlijn komt in 2020 waarbij de indeling verandert. Er wordt zowel gekeken naar de fysieke capaciteit als fysieke activiteit. En er is aandacht voor de samenwerking met de POH. Daarnaast worden wellicht het aantal behandelingen aangepast. De vernieuwde richtlijn wordt halverwege volgend jaar verwacht. Er vinden nu onderhandelingen plaats met Zorginstituut Nederland. **Er wordt afgesproken dat er tijdens de (na)scholing in het najaar aandacht wordt gegeven aan de fysiotherapeut.** Bob van den Berg vult aan dat ook via de longarts verwezen kan worden naar de fysiotherapeut en dat dit vaker kan gebeuren. Verder kaart Anais van Essen aan dat de vergoedingen van fysiotherapie als niet transparant wordt ervaren. Tot slot geeft Els Weersink aan dat het Longfonds bezig is met (de vergoeding van) fysiotherapie voor astmapatiënten.

4. Landelijk Zorgpad COPD

De Long Alliantie Nederland (LAN) wil een bijeenkomst organiseren over het

landelijk zorgpad COPD longaanval om te verkennen of we dit in Amsterdam willen oppakken. Het Slotervaart ziekenhuis was in het verleden een van de pilotziekenhuizen die hier aan mee deed. Uit de resultaten kwam naar voren dat op het gebied van heropname veel winst behaald werd (48% minder bij Slotervaart). Ivonne Wilting geeft aan dat het BovenIJ ziekenhuis recentelijk een zorgpad heeft geïmplementeerd. Ook het OLVG is hiermee bezig. Daarnaast wordt aangegeven dat met de huidige personeelstekorten het lastig is om dit zorgpad COPD longaanval te implementeren zonder financiële of projectmatige ondersteuning. **Er wordt besloten om af te zien van een bijeenkomst over het landelijk zorgpad. Tessa van der Leij koppelt dit terug aan het LAN.**

Tessa

5. Palliatieve zorg

Het OLVG en het BovenIJ ziekenhuis hebben een palliatief team. Dit team richt zich voornamelijk nog op oncologie, maar kan ook ingezet worden voor COPD-patiënten. Er is onduidelijkheid over palliatieve zorg. Wanneer is er sprake van palliatief? Wie is de hoofdbehandelaar? Wat is er nodig? Waar kan de huisarts terecht bij problemen? Uiteindelijk zullen de wensen per patiënt verschillen. **Er wordt afgesproken dat er een korte tekst wordt opgesteld die ingaat op deze vragen. Barbara van Maanen maakt een voorzet hiervoor. Tessa van der Leij zet het na goedkeuring van de werkgroepleden op de app.**

Barbara
Tessa

6. Poli beroepslongziekten

Amsterdam UMC, locatie AMC is een poli gestart voor beroepslongziekten in samenwerking met de poli mens en arbeid. Huisartsen kunnen hier direct naar toe verwijzen bij pulmonale klachten en vermoeden dat dit komt door expositie op het werk. Of een longaanval die verergerd is op of door het werk. De poli was eerst ondergebracht bij het OLVG, maar is nu verplaatst naar Amsterdam UMC. Jaring van der Zee doet de poli 1 dagdeel in de week. Els Weersink is bij hem in de leer. **Informatie over de poli beroepslongziekten wordt toegevoegd aan de app.**

Tessa

7. Concept Jaarplan TPA – COPD/Astma

Het (concept) jaarplan is opgesteld in afstemming met de voorzitters van de stedelijke werkgroepen. Het Jaarplan is besproken in de Stuurgroep TPA. Voor de stedelijke werkgroep COPD/Astma staan de volgende activiteiten benoemd:

- Actualiseren van de transmurale afspraken in de app op basis van de nieuwe Astma-richtlijn.
- Inhoudelijke input leveren voor de (na)scholing de nieuwe Astma-richtlijn
- Verkennen STA palliatieve zorg
- Verkennen en opzetten stedelijk formularium
- Verkennen landelijk zorgpad COPD longaanval
- Inzetten op fysiotherapie
- Via TIM monitoren of de stedelijke transmurale afspraken worden nageleefd.

Reacties/aanvullingen op het jaarplan

- Tijdens deze vergadering is besloten dat verkenning landelijk zorgpad COPD longaanval niet doorgaat.
- De stedelijke (na)scholing zal in het najaar plaatsvinden. Els Weersink opert om aandacht te geven aan de samenwerking tussen de 1^e, 2^e en 3^e lijn.

Deze aanvullingen worden verwerkt in het jaarplan en daarna gedeeld met de werkgroepleden.

Tessa

8. Rondvraag

Els Weersink vraagt of het onderwerp beroepslongziekten onderdeel kan zijn van de nascholing in het najaar over astma. Het zou goed zijn als dit onderwerp onder de aandacht wordt gebracht. Barbara van Maanen vertelt dat zij een e-learning hierover heeft gedaan waar ze erg over te spreken is. Andere interessante onderwerpen voor de nascholing zijn: beroepshuidziekten en immunotherapie oftewel desensibilisatie.

Ellen Kristel vertelt dat haar team weer compleet en uitgebreid is.

De volgende vergadering wordt in april gepland. **Tessa zet een datumprikker uit voor de vergaderingen in 2020.**

Tessa

Actiepunten

Wat	Wie
Agenda voorbereiding voor de eerst volgende vergadering.	Barbara en Ivonne
Verwijderen van het verouderde Stedelijk Protocol en verwijzing naar NHG-standaard op app plaatsen.	Tessa
Vergadering inplannen voor stedelijke werkgroep stedelijk formularium Amsterdam.	Tessa
Terugkoppeling aan LAN dat er nu geen animo is voor een bijeenkomst over het landelijk zorgpad COPD longaanval.	Tessa
Informatie over de poli beroepslongziekten toevoegen aan de app.	Els en Tessa
Tekst opstellen rondom palliatieve zorg.	Barbara
Jaarplan aanpassen en delen met de werkgroepleden.	Tessa
Datum plannen voor de vergaderingen in 2020.	Tessa
<u>Agendapunten voor de volgende vergadering:</u> -Nascholing vernieuwde Astma-richtlijn -Digitalisering (terug)verwijsafspraken (ovb) -Samenwerken rond exacerbaties	